

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/43/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200338
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8022200338.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu, JUDr. Jana Martinčeková ako členka senátu a JUDr. Martin Tiso ako člen senátu vo veci žalobcu: K. H., R.. XX. V.D. XXXX, Š. XX, Q., zastúpeného advokátskou kanceláriou: AK Berčo s. r. o., IČO: 54 329 281, J. Hanulu 19, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 19. apríla 2022, č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2022/5249, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-2Sa/2/2023-106 z 13. februára 2024 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Účastníkom sa nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovaného vyplýva, že žalobca požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad jednou žiadosťou tak o peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ako aj o príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Posudkový lekár úradu práce na tento účel posúdil jeho zdravotný stav a svoje závery vyjadril v lekárskom posudku z 12. novembra 2021. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil artrózu lakťového kĺbu vpravo III. stupňa podľa kapitoly XII oddielu B.1 položky 20 písm. c) prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu dôsledkov zdravotného postihnutia, ktorému priradil mieru funkčnej poruchy 50 % (40% + 10% pri dominantnej ruke). Ustálil, že žalobca nepoužíva technicky náročnú pomôcku, je schopný pohybu v priestore, orientačnú a mentálnu schopnosť nemá narušenú. Úrad práce doplnil lekársky posudok sociálnym zisťovaním, v rámci ktorého okrem iného zistil, že žalobca má dlhodobu vertebrogénne ťažkosti, problémy s chrbticou či bolesťami dolných končatín a nosí bedrový pás, resp. niekedy používa francúzsku barlu a vychádzkovú paličku.

2. Na základe týchto podkladov úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vypracoval komplexný posudok z 15. decembra 2021, v ktorom žalobcovi nenavrhol príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. Na odôvodnenie uviedol, že nemá zdravotné postihnutie podľa prílohy č. 6, skupiny I až III zákona č. 447/2008 Z. z., ani v dôsledku ochorenia nemá chronický stav a nepoužíva technicky náročnú pomôcku podľa prílohy č. 7 cit. zák. Používaný bedrový pás nepovažoval za takú technicky náročnú pomôcku, pri ktorej dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva a bytového zariadenia. Vychádzajúc z tohto komplexného posudku, úrad práce sociálnych vecí a rodiny rozhodnutím z 27. decembra 2021 nepriznal žalobcovi príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním

šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. Proti nemu podal žalobca odvolanie, v ktorom zotrval na tom, že používa zdravotné pomôcky a trpí aj ďalšími ochoreniami.

3. Posudková lekárka ústredia preskúmala predložené lekárske správy a v lekárskom posudku zo 7. marca 2022 ustálila rovnaké rozhodujúce zdravotné postihnutie a mieru funkčnej poruchy. Uviedla, že žalobca „[n]evie úplne vystrieť lakeť a vytáčať predlaktie, úchopová sila je zachovaná. Pridružené je tŕpnutie prstov pri postihnutí krčnej chrbtice... avšak degeneratívne postihnutie chrbtice v krčnej, hrudnej a driekovo krížovej oblasti, ako aj postihnutie váhonosných kĺbov nedosahuje MFP 50% a viac. Je opakovane liečený pre chronickú bolesť chrbta s vyžarovaním bolesti do nôh, viac vpravo kvôli častým recidívam dráždenia nervov a svalov s poruchou svalového korzetu stredného stupňa, so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice.“ Je však schopný samostatnej chôdze a nemá poruchy orientácie či kontinencie. Ani podľa nej žalobca nie je odkázaný na kompenzáciu uvedených zvýšených výdavkov. Na základe toho žalovaný v komplexnom posudku z 22. marca 2022 tiež neodporúčal kompenzovať sociálne dôsledky jeho zdravotného postihnutia príspevkom na ich kompenzáciu, pretože žalobca nemá zdravotné postihnutie taxatívne vymedzené v prílohe č. 6 skupiny I až III zákona č. 447/2008 Z. z., ani chronický stav a nepoužíva technicky náročnú pomôcku vymedzenú v prílohe č. 7 skupiny I a II cit. zák. Oporná palička ani bedrový pás nepatria medzi takéto technické pomôcky. Vychádzajúc z tohto posudku žalovaný tu preskúmaným rozhodnutím z 19. apríla 2022 zamietol odvolanie žalobcu.

4. Žalobca následne podal Krajskému súdu v Prešove správnu žalobu, ktorou sa domáhal tak preskúmania uvedeného rozhodnutia, ako aj iného rozhodnutia žalovaného (vo veci príspevku na kompenzáciu zvýšených nákladov v súvislosti s prevádzkou osobného motorového vozidla). Krajský súd túto správnu žalobu (podanú v dvoch vyhotoveniach) posúdil ako dve samostatné žaloby, ktoré zapísal pod rôznymi spisovými značkami: pod sp. zn. 6 Sa 11/2022 zapísal tu prejednanú vec, pod sp. zn. 6 Sa 12/2022 zapísal vec týkajúcu sa druhého príspevku. Obe správne žaloby však boli pridelené tomu istému zákonnému sudcovi, ktorý ich dvoma uzneseniami postúpil Krajskému súdu v Košiciach ako vecne a miestne príslušnému správne súdu. Správny súd, na ktorý prešiel výkon súdnictva podľa § 3 ods. 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z. z., tu napadnutým rozsudkom č. k. KE-2Sa/2/2023-106 preskúmal rozhodnutie žalovaného, ktoré sa týkalo príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov spojených s hygienou a opotrebením, a správnu žalobu zamietol. Na odôvodnenie uviedol, že lekárske posudky obsahujú komplexné zhodnotenie lekárskeho stavu a nálezov, a žalobca nevzniesol také námietky, ktoré by ich spochybnili. Zdôraznil, že hodnotí stav v čase právoplatnosti rozhodnutia, a preto nemohol zohľadniť nové lekárske správy, aj keby dokumentovali zhoršenie zdravotného stavu po tomto dátume. Záverom správny súd nesúhlasil ani s námietkou, že by žalovaný rozhodol diskriminačne a porušil jeho práva podľa Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím či ústavy.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zmeny rozsudku správneho súdu tak, že sa zruší napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie úradu práce. Obdobne žiadal zrušiť aj rozhodnutia o neposkytnutí príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. V úvode zdôraznil, že žiadal preskúmať dve rozhodnutia žalovaného z 19. apríla 2022, ktoré sa týkajú rozdielnych príspevkov. Správny súd sa však nezaoberal tou časťou žaloby, ktorá sa týka prevádzky osobného motorového vozidla, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. Účelom príspevkov podľa žalobcu je, aby si mohol dovoliť nadobudnúť a užívať dané veci, čo má zlepšiť kvalitu jeho života a prispieť k spomaleniu zhoršovania zdravotného stavu. Správne súd vytkol, že akceptoval komplexný a lekárske posudky, ktoré vyhotovil sám žalovaný, a nepodrobil ich vlastnému prieskumu. Žalobca osobitne upozornil, že posudkoví lekári mu neurčili termín opätovného posúdenia jeho zdravotného stavu, takže jeho zdravotný stav je chronický s trvalým poškodením, čím spĺňa predpoklad § 38 ods. 7 zákona č. 447/2008 Z. z. Zároveň vytkol žalovanému a úradu práce, že v lekárske posudkoch nezohľadnili aj chronicky recidivujúce postihnutie chrbtice. V závere namietol aj postup úradu práce, ktorý podľa neho príspevky na kompenzáciu neprideliuje na základe zdravotného stavu žiadateľov, ale na základe známosti.

6. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť, pretože napadnuté rozhodnutie považuje za správne.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) bez ohľadu na uplatnené kasačné body (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP).

8. Prvou kasačnou námietkou žalobca vytýka správne mu súdu, že sa nezaoberal časťou správnej žaloby, ktorá sa týkala príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Žalobcovi možno dať za pravdu, že svojou správnu žalobou sa domáhal súčasného preskúmania dvoch rozhodnutí. Podľa § 212 ods. 2 CSP, ktorý je podporne použiteľný aj v správnom súdnom konaní (§ 25 SSP), sa rozsudkom má rozhodnúť o celej prejednávanej veci. V nadväznosti na to § 144 ods. 1 SSP ustanovuje, že ak sa nerozhodlo o niektorej časti predmetu konania, môže účastník konania do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Napadnutý rozsudok bol žalobcovi doručený 19. marca 2024, takže návrh na jeho doplnenie mohol podať do 3. apríla 2024, no neurobil tak. Bez ohľadu na to však kasačný súd z úradnej činnosti (spis tunajšieho súdu sp. zn. 6 Ssk 138/2024) zistil, že o tej časti jeho správnej žaloby, ktorá sa týkala príspevku na kompenzáciu zvýšených nákladov spojených s prevádzkou motorového vozidla, rozhodol správny súd rozsudkom sp. zn. KE-8Sa/1/2023 z 26. júla 2024. Z uvedeného je zrejmé, že o tejto časti správnej žaloby správny súd konal a rozhodol, len pod inou spisovou značkou. Vzhľadom na to neobstojí výčitka žalobcu, že správny súd porušil zákon, ak o nej nerozhodol tu napadnutým rozsudkom.

9. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že zrejme nedopatrením podateľne Krajského súdu v Prešove boli dva rovnopisy tej istej žaloby zapísané ako dve samostatné žaloby (pod sp. zn. 6 Sa 11/2022 a 6 Sa 12/2022). Uvedená okolnosť mohla mať za následok, že jedna takáto žaloba by bola pridelená inému sudcovi než druhá, zatiaľ čo ak by sa posúdili ako jedna žaloba, prideliť by sa len jednému sudcovi. V tu prerokúvanej veci však obe správne žaloby napadli tomu istému zákonnému sudcovi (oddelenie 6 Sa). Aj keby bola táto žaloba zapísaná ako jedna vec, ustanovenie § 66 SSP by dovoľovalo súdu vylúčiť jej časť na samostatné prejednanie. To by viedlo k tomu, že táto vec by sa ako samostatná vec prideliť tomu sudcovi, ktorý rozhodol o vylúčení (§ 152 ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a rokovacom poriadku pre súdy v znení neskorších predpisov). Pri následnom postúpení oboch týchto vecí na iný súd by už táto spojitosť nezostávala zachovaná a každá vec by sa na novom súde prideliť samostatne. V tu prerokúvanej veci sudca Krajského súdu v Prešove, ktorému boli pridelené obe uvedené veci, ich dvoma samostatnými uzneseniami postúpil Krajskému súdu v Košiciach, kde boli pridelené rôznym sudcom. Pridelenie oboch prerokúvaných vecí zákonným sudcom je tak v zásade zhodné, aké by bolo, ak by už Krajský súd v Prešove podľa § 65 SSP rozdelil pôvodnú správnu žalobu na dve samostatné veci, a tak jeho pochybenie možno vidieť nanajvýš v tom, že nevydal osobitné uznesenie o vylúčení veci na samostatné konanie. Pretože však vôľu prejednať obe časti žaloby osobitne vyjadril už v uzneseniach o postúpení veci, nevydanie uznesenia o vylúčení nemožno považovať za takú vadu, ktorá by zakladala niektorý z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 SSP.

10. Tu preskúmaným rozhodnutím sa nakoniec rozhodlo peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. je účelom kompenzácie v oblasti zvýšených výdavkov vo všeobecnosti zmierniť dôsledky pravidelných zvýšených výdavkov spojených s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickej osoby. Peňažný príspevok na kompenzáciu uvedených výdavkov možno podľa § 38 ods. 1 cit. zák. priznať osobe, ktorá je podľa komplexného príspevku odkázaná na ich kompenzáciu. Fyzická osoba je podľa § 14 ods. 8 cit. zák. odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou, ak má zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 6 [ochorenia kože a kožných adnex, stavy s chronickou sekréciou z fistúl a stomíí s potrebou častého ošetrovania (viac ako trikrát denne) a ostatné postihnutia: stresová inkontinencia moču III. stupňa, úplná inkontinencia moču (podmiernená organicky), úplná inkontinencia stolice]. Tieto zvýšené výdavky súvisia práve so zabezpečením bežnej osobnej hygieny a hygieny domácnosti v dôsledku takéhoto zdravotného postihnutia (§ 38 ods. 6 cit. zák.). Na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne a obuvi a bytového zariadenia je fyzická osoba odkázaná, ak má chronický stav alebo používa technicky náročnú pomôcku uvedené v prílohe č. 7 (§ 14 ods. 9), pretože tieto zvýšené výdavky súvisia práve s obnovou a s nákupom predmetov bežnej osobnej spotreby a bytovej spotreby, ktoré sa nadmerne opotrebujú v dôsledku týchto stavov a pomôcok (§ 38 ods. 7 cit. zák.).

11. Príloha č. 7 k zákonu č. 447/2008 Z. z. sama uvádza dva zoznamy: pod bodom I obsahuje zoznam chronických stavov (ťažké spastické obrny a chabé obrny dolných končatín; mozgové, mozočkové a miešne dysfunkcie podmieňujúce ťažké poruchy chôdze; stavy so stuhnutím kolenného kĺbu alebo bedrového kĺbu trvalého charakteru bez možnosti ovplyvnenia tohto stavu ďalšou liečbou; úplnú alebo praktickú slepotu oboch očí a pervazívne vývinové poruchy), pod bodom II zoznam technicky náročných pomôcok [elektrické a mechanické vozíky, kočíky, chodúľky, kraulery, ortézy z tuhých materiálov (dlahy, výstuže, pružiny) a protézy]. Na základe toho tak možno uzavrieť, že hoci formulácia § 14 ods. 9 a § 38 ods. 7 cit. zák. by mohla zväzdať aj k iným záverom, dôvetok „uvedené v prílohe č. 7“ sa vzťahuje nielen na technicky náročné pomôcky, ale aj chronické stavy (ktoré sú v tejto prílohe upravené). Z toho

teda vyplýva, že odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebením šatstva, bielizne a obuvi a bytového zariadenia nemôže vznikáť pri akomkoľvek chronickom stave, ale len pri chronických stavoch, ktoré sú taxatívne ustanovené v prílohe č. 7.

12. Podľa § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. je podkladom pre rozhodnutie o peňažnom príspevku komplexný posudok, ktorý sa podľa § 15 ods. 1 vypracúva na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru zo sociálnej posudkovej činnosti podľa § 13 ods. 9. Judikatúra pritom už v zásade vyslovila, že lekárske posudky (a logicky aj z nich vychádzajúce komplexné posudky) predstavujú dôležitý dôkaz v správnom konaní, ktorý správny orgán vyhodnocuje z hľadiska úplnosti, presvedčivosti a toho, či sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami (porov. napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 6 Ssk 2/2022). Žalovaný aj správny súd tak musia skúmať, či obsah, prípadne odôvodnenie posudkov nie sú v rozpore s obsahom lekárskeho správ alebo niektoré lekárske správy nezohľadňujú, alebo či nie sú svojou celkovou skladbou nepreskúmateľné (v tomto smere porov. napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 7/2022).

13. Podľa zisteného skutkového stavu žalobca je ťažko zdravotne postihnutou osobou (§ 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.), takže sporným zostalo len to, či je odkázaný na kompenzáciu v zmysle § 14 ods. 8 alebo 9, teda či má postihnutie vymedzené v prílohe č. 6 alebo chronický stav, prípadne pomôcku vymedzené v prílohe č. 7. Kasačný súd sa stotožňuje so správnym súdom, ale aj so žalovaným, že komplexný posudok z 22. marca 2022 dostatočne zohľadňuje lekárske posudky a tým aj jednotlivé lekárske správy a nálezy, ktoré sa týkajú zdravotného stavu žalobcu, ale aj údaje zo sociálneho zisťovania. Tento komplexný posudok zrozumiteľne vysvetľuje (a celým svojím obsahom podopiera záver), že žalobca netrpí žiadnym zdravotným postihnutím uvedeným v prílohe č. 6, ani chronickým stavom uvedeným v prílohe č. 7; navyše, ani v kasačnej sťažnosti žiadne také neuvádza. Rovnako je zrozumiteľne a konzistentne vysvetlené, že žalobca nepoužíva žiadnu z pomôcok uvedených v prílohe č. 7. Tým sa, samozrejme, nepopiera, že žalobca trpí určitými zdravotnými postihnutiami a využíva aj pomôcky ako francúzska barla či vychádzková palica. Pretože však tieto zdravotné postihnutia a pomôcky neodôvodňujú odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov v zmysle § 14 ods. 8 a 9 zákona č. 447/2008 Z. z., nebola naplnená základná podmienka pre priznanie peňažného príspevku na ňu ustanovená v § 38 ods. 1 cit. zák. K námietkam odlišného posudzovania iných žiadateľov postačí poznamenať, že žalobca nepreukázal, v čom je ním opisovaný iný prípad zhodný s jeho vecou. Zároveň však ani prípadné neoprávnené priznanie príspevku inej osobe neznamena, že by sa mal priznať žalobcovi, ak nespĺnil zákonné podmienky jeho priznania.

IV.

Záver

14. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný žiaden dôvod kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 SSP. Preto podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol žalobcovu kasačnú sťažnosť.

15. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobca vo veci úspech nemal a žalovaný ho síce mal, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa mu nárok na náhradu trov priznal.

16. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.